

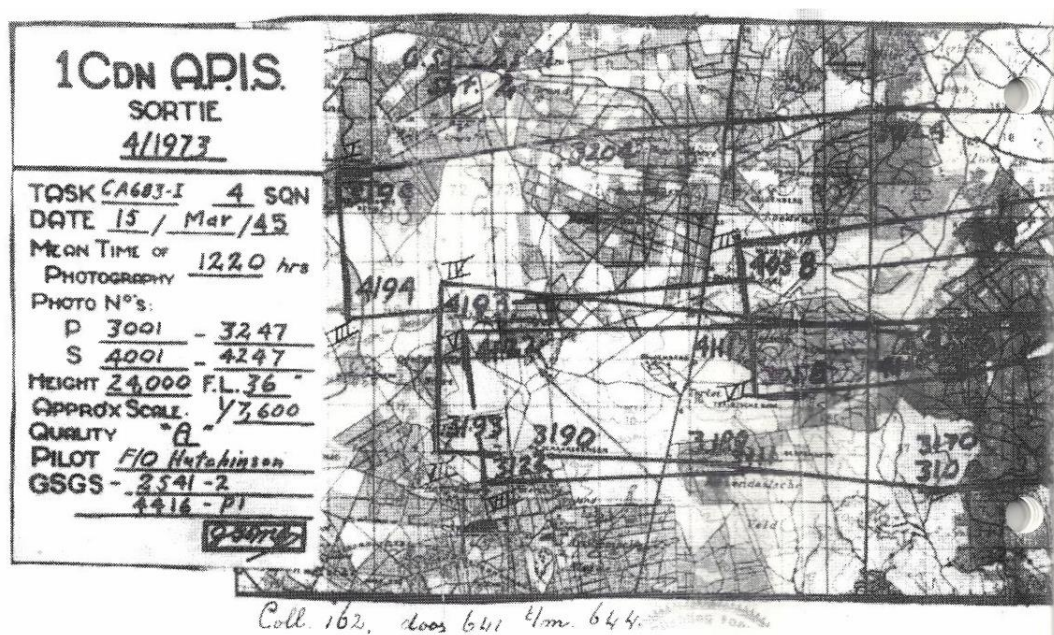
Officier vlieger Hutchinson maakte boven Steenderen een unieke spionagevlucht

Door Paul Kok/ De Zwerfsteen, 1995

Inventarisatie van het gebied op 8000m hoogte

Het Geallieerd opperbevel kreeg natuurlijk o.a. via het Verzet te horen van de aanleg van hindernissen en besloot e.e.a. te gaan inventariseren en wel middels luchtfoto's, want bij de Geallieerde opmars moest men van dergelijke obstakels geen hinder ondervinden.

Vanaf september 1944 zijn met enige regelmaat bombardementen uitgevoerd op de spoorlijn Arnhem-Zutphen en wel op het stuk tussen Spankeren-Leuvenheim-Brummen. Dit was m.n. bedoeld om de aanvoer van materialen naar de V1- afvuurinrichtingen in Harfsen te blokkeren.

Op maandagmorgen 6 november 1944 was er nog een bombardement op de spoorlijn rond de klok van negen uur. Dit is fotografisch opgetekend en van de 32 inslagen troffen 8 daadwerkelijk de spoorlijn. Helaas waren er ook weer omgekomenen onder de burgerij aan de westoever van de IJssel.

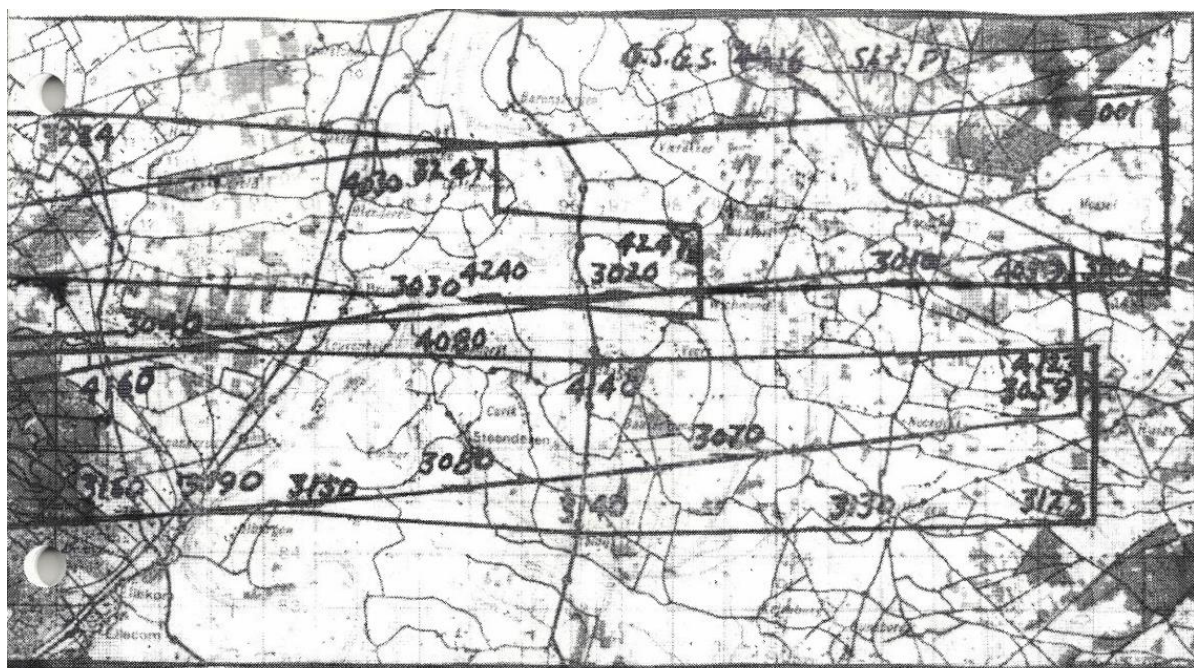
Een paar maanden later werd aan officier vlieger Hutchinson van het 4e squadron van de 1 Cdn. A.P.I.S. (First Canadian Air Photographic Interpretation Service) een uiterst gevaarlijke opdracht gegeven, n.l. enige zgn. photoruns bij helder weer over het gebied te maken in ... een onbewapend vliegtuig!

Op 15 maart 1945 maakt vlieger Hutchinson rond 12.20 uur deze photorun, een fotoverkenningsvlucht en legde een achttal overlappende banen

fotografisch vast, goed voor honderden foto's van het gebied. Het toestel vloog op een heldere winterdag tussen de 24.000 ft en FL (Flight Level) 36, 36.000 ft hoogte.

Voor ons nagenoeg onzichtbaar tussen de 8 en 12 km! hoogte. Thans is dat de hoogte waarop verkeersvliegtuigen van Schiphol via een zgn. radiobaken in Rekken bij Eibergen onze omgeving passeren naar het Oosten.

Als we de zgn. task CA 683-1 bestuderen, dan heeft de vlieger 8 zgn. runs gemaakt en naar alle waarschijnlijkheid heen en terug op verschillende hoogte. Mogelijker hoog begonnen en door het vele bochtenwerk gezakt tot uiteindelijk de 24.000 ft (Skvn), doch dit blijft gissen.

Fotograferen met grote snelheid

De eerste fotosessie ving aan nabij Hoenderloo tot net nabij de lus van de IJssel in onze omgeving, vervolgens door naar Vorden en een draai van 180 graden makend weer terug naar een gebied net ten zuiden van de Woeste Hoeve en zo verder zigzaggend tot het geheel fotografisch geïnventariseerd was. Om de paar seconden werd met een automatische impuls een opname gemaakt en schrijver dezes heeft het voorrecht gehad een serie te mogen aanschouwen.

Er werd gevlogen met Spitfires en Mosquitos en deze serie is waarschijnlijk vanuit een Mosquito genomen en dergelijke toestellen vlogen tenminste met een snelheid van 500 km/uur over het gebied. De overlap van de ene foto naar de volgende foto zijn kilometers, doch in tijd maar een aantal seconden.

De toestellen waren voorzien van 3 automatische camera's met elk een magazijn voor 250 opnames. In een later stadium werd deze magazijnen verdubbeld tot 500 opnames.

Zien we het hoogteverschil van 8 tot 12km, dan bestaat er ook nog een mogelijkheid, dat de vlieger zijn toestel heeft opgetrokken tot 12km hoogte, vervolgens door een dalende lijn extra snelheid heeft gemaakt, waardoor de grondsnelheid tot wel 700 km/uur kon oplopen en telkens na de run weer klimmen tot 12km hoogte. Deze hoogte gaf veiligheid voor afweergeschut, doch het begrip snelheid verhoogde vooral de veiligheid tijdens deze operatie.

In Engeland op de Centrale Interpretatie Afdeling te [Medmenham](#) werden aan de hand van de foto's maquettes gebouwd en verdere militaire beslissingen voorbereid en genomen.

Het Opperbevel van de Geallieerden was bijzonder blij met deze gebiedsinventarisatie en heeft besloten ons gebied niet vanuit het Westen (Veluwezoom), maar Oosten! te bevrijden [..]!

Het 1e Canadese Legercorps onder leiding van generaal H.D.G. Crerer stak bij Westervoort over naar de Liemers/ Achterhoek in de richting van Doetinchem en vervolgens kwamen de bevrijders in onze richting. Op 3 april 1945 werd Steenderen bevrijd.

Rha en Olburgen bijna een week later, daar waren Duitsers ingesloten en deze werden met deze actie gevangengenomen en brachten het er gelukkig voor hen levend vanaf. Helaas heeft de Bevrijding levens onder de burgerbevolking gekost en in de twee buitendorpen enkele gewonden en enige boerderijen, deze werden in de brand geschoten.

Zutphen werd op 7 april 1945 bevrijd en Brummen pas op 15 april 1945 en het zou nog ruim twee weken duren alvorens geheel ons land verlost was van de bezetter.

Archief

Het gehele geïnterpreteerde fotomateriaal zou na de oorlog vernietigd worden en dit is gelukkig op het nippertje voorkomen. Waarschijnlijk 100.000! foto's van deze en soortgelijke operatie(s) liggen bij drie instanties opgeslagen:

- Air Photo Library, Department of Geography, University of Keele, Staffordshire U K
- Stichting voor Bodemkartering der Landbouw Universiteit te Wageningen
- Rijks Topografische Dienst te Emmen.

Dank aan mijn inspreker, amateurhistoricus Stan Dekker te Leuvenheim. We zullen toch een keer naar een van deze archieven moeten om duplicaten van dit voor de gemeente Steenderen unieke materiaal te verkrijgen, want als we de

photoruns van vlieger Hutchinson goed geïnterpreteerd hebben, staat waarschijnlijk onze gemeente compleet op zijn fotoreeks van 8000 meter hoogte en mogen wij hem zeer dankbaar zijn.

(Paul Kok)